

## מתניתין:

המשנה ממשיכה בענין צירוף טומאות זה עם זה [ומבוארת כאן לפי פירוש רש"י במסכת יומא פא א].

**דב השרץ ובשרו** (606) של שרץ מצטרפין זה עם זה לשיעור טומאה. דהיינו, שדם השרץ מצטרף ומשלים את הבשר לשיעור כעדשה, כדי לטמאות טומאת שרץ במגע. (607) ויבואר בגמרא.

**כלל אמר רבי יהושע: כל טומאותו ושיעורו שוין**, כגון שני חצאי זיתים משני מתים, שזמן טומאתן שוה, שבעת ימים, ושיעורן שוה, בכזית. וכגון שני חצאי זיתים משתי נבילות, שטומאתן טומאת ערב,

ושיעורן כזית. או שני חצאי עדשה משני שרצים טמאים, החולד והעכבר, שטומאתן טומאת ערב ושיעורן כעדשה, מצטרפין לטמא.

אך כל שטומאתו שוין, ולא שיעורו, כגון שרץ ונבילה, ששניהן מטמאין טומאת ערב, אבל שיעורן אינה שוה לטמא, ששרץ שיעורו בכעדשה ונבילה בכזית.

וכן, כל ששיעורו שוין, ולא טומאתו, כגון מת ונבילה, ששניהן שיעורן בכזית, אבל טומאתן אינה שוה, שמת מטמא טומאת שבעה, ונבילה מטמאה טומאת ערב,

וכל שכן, כאשר לא טומאתו שוין, ולא שיעורו, כגון מת ושרץ, (608) אין

שלם בכל שהוא, כשם שבשרצים מקשינן אכילה לטומאה. ומתרחץ לו רבא שלא הקישה התורה אכילה לטומאה אלא בשרצים, שעליהם אמרה התורה "אשר הבדלתי לכם לטמא", ותיחכן בהם הבדלה, ועליהם פתחה התורה באכילה וסיימה בטומאה. מה שאין כן בבהמה, שלא שייך בה "מובדלין" ו"שאינם מובדלין", כי לענין טומאה אין נפקא מינה בין בהמה לבהמה, שנבלת כולן, בין טהורות ובין טמאות, שווה לגמרי לכל דיני טומאה. וכיון שאין בבהמה "הבדלה", לא דיברה בה התורה בסוף הפסוק, במה שאמרה "לטמא".

והתוס' כתבו, שפירוש זה דחוק מאוד, כי מה הקשה רב אדא בר אבהו? וכי לא ידע שבבהמה לא שייך להקיש אכילה לטומאה? וכי לא ידע שהתורה, באמרה "אשר הבדלתי", לא התכוונה אלא לשרצים שהם מובדלים? ועוד כתב השיטה מקובצת, לפי פירוש זה למה אמר לו רבא: כי קא "מקיש" רחמנא? והרי היה לו לומר: כי קא "כתב" רחמנא! שהרי לפי פירוש זה, לא בא

רבא אלא לבאר שהתורה אינה מדכרת לענין בהמה. ואילו לפי פירושה במסקנא, אתי שפיר.

606. במשנה הגירסא "ובשרו". וכן מגיה השיטה מקובצת. ועיין במלאכת שלמה.

607. התפארת ישראל מבאר: אף על גב שדם נבילות טהור [רמב"ם פרק א מהלכות שאר אבות הטומאה הלכה ד], דם השרץ מטמא כבשרו, כמו שיבואר בגמרא. ועוד כתב, שלענין ללקות על אכילתו אינו מצטרף, שהרי אין חייבים כלל על אכילת דם שקצים ורמשים [רמב"ם פרק ו מהלכות מאכלות אסורות הלכה א].

608. כך פירש רש"י במסכת יומא [שם], וכן מפרש המיוחס לרש"י ורבינו עובדיה.

ולפי פירוש זה, ההשוואה בטומאה, היינו בזמן הטומאה, אם עד הערב או לשבעת ימים. אבל הרמב"ם בפירוש המשנה, ובספרו [פרק ד